

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos Seimo
Audito komitetui

Nr.
Į 2021-05-10 Nr. S-2021-2419
2021-05-17 Nr. S-1569

Kopijos:
Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanceliarijai

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo
departamentui prie Vidaus reikalų ministerijos

DĖL INFORMACIJOS PATEIKIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija teikia papildomą informaciją apie Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2021 m. gegužės 5 d. sprendime Nr. 141-S-2 „Dėl priešgaisrinės apsaugos sistemos efektyvinimo“ pateiktų pasiūlymų įgyvendinimą (pirminė informacija buvo pateikta 2021 m. birželio 8 d. raštu Nr. 1D-3326 „Dėl informacijos pateikimo“):

Dėl 1.1 p. „įvertinti, ar užtikrinama Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento vidaus kontrolės sistema, padedanti vertinti institucijos valdymą ekonomiškumo, efektyvumo ir rezultatyvumo požiūriu, ir imtis priemonių, kad būtų užtikrintas tinkamas Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamento veikimas įgyvendinant teisės aktuose jam pavestas funkcijas“.

Priešgaisrinės apsaugos ir gelbėjimo departamente prie Vidaus reikalų ministerijos (toliau – PAGD) nuo 2021 m. birželio mėnesio įdarbintas darbuotojas, kuriam pavesta vykdyti ir koordinuoti vidaus kontrolės procedūras. Suderinus su Vidaus reikalų ministerija, PAGD direktoriaus 2021 liepos 19 d. įsakymu Nr. 1-427 patvirtintas PAGD ir jam pavaldžių įstaigų 2021 metų vidaus kontrolės ir rizikų vertinimo ir valdymo priemonių planas. Vykdamas šį planą, buvo išanalizuotos galimos PAGD veiklos rizikos, jos įvertintos ir numatytos pačių didžiausių rizikų suvaldymo priemonės.

Dėl 1.2 p. „įvertinus tai, kad PAGD neužtikrina tinkamos Bendrojo pagalbos centro (toliau – BPC) veiklos ir neįvykdo Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarto, patvirtinto Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2013 m. balandžio 17 d. nutarimu Nr. 354 „Dėl Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarto patvirtinimo“ nustatytų reikalavimų, svarstyti Bendrojo pagalbos centro pavaldumo klausimą“.

Tam, kad Bendrasis pagalbos centras užtikrintų tinkamą Priešgaisrinės saugos užtikrinimo standarto vykdymą, t. y. pagalbos prašymus priimtų ir juos pajėgoms perduotų neviršydamas nustatyto maksimalaus laiko, reikia atnaujinti jo naudojamą informacinę sistemą. Tuo tikslu 2020 m. birželio 29 d. buvo paskelbtas viešasis pirkimas dėl Bendrojo pagalbos centro informacinės sistemos sukūrimo ir įdiegimo, tačiau jis Lietuvos apeliacinio teismo civilinėje byloje Nr. e2A-423-790/2021

2021 m. liepos 1 d. priimtu sprendimu buvo nutrauktas. Šiuo metu Bendrasis pagalbos centras rengia technines specifikacijas naujam viešajam pirkimui (buvo paskelbta rinkos konsultacija).

Kartu imamasi ir kitų priemonių, kad gerėtų priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų reagavimo laikas, o gyventojai, kilus gaisrui ar įvykus kitai nelaimei, kuo operatyviau sulauktų pagalbos. Įgyvendinus 2021 m. birželio 3 d. pasirašytą įrangos įsigijimo sutartį, 200 valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos gaisrinių automobilių buvo aprūpinti elektroniniais įrenginiais su programine įranga ir navigacijos galimybe.

Dėl 1.3 p. „atsižvelgiant į tai, kad PAGD pavesta iki 2021 m. gegužės 10 d. parengti pasiūlymus ir gaires dėl efektyvios ir veiksmingos priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos modelio, nurodant galimas alternatyvas, kaštus ir pokyčių įgyvendinimo terminus, ir juos pristatyti VRM vadovybei, pateiktus siūlymus ir VRM poziciją dėl jų pristatyti Seimo Audito komitetui“.

PAGD parengtos Priešgaisrinės saugos užtikrinimo gairės, kurios buvo pristatytos ir aptartos Lietuvos Respublikos Seimo Audito komiteto 2021 m. birželio 9 d. vykusio posėdžio metu, naudojamos planuojant priešgaisrinės saugos tobulinimo iniciatyvas. Pavyzdžiui, dalis gairėse pateiktų pasiūlymų įtraukti į 10 metų trukmės Gaisrų prevencijos veiksmų planą, patvirtintą vidaus reikalų ministro 2021 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. 1V-607.

Dėl 1.4 p. „siekiant užtikrinti objektyvių ir nešališkų sprendimų priėmimą, imtis lyderystės ir sisteminių sprendimų dėl priešgaisrinės apsaugos sistemos modelio, siekiant išspręsti Valstybinio audito ataskaitoje nustatytas problemas, pagrindiniais kriterijais pirmiau nurodytiems sprendimams įgyvendinti laikant veiksmingos žmonių ir turto apsaugos nuo gaisrų užtikrinimą, taip pat priešgaisrinės apsaugos sistemos funkcionavimo efektyvumą“.

Toliau tęsiame bendrą darbą su socialiniais partneriais, taip siekdami užtikrinti objektyvių, nešališkų ir pagrįstų sprendimų priėmimą. Priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemos tobulinimo klausimus aptarėme 2021 m. birželio 18 d. vykusiame išplėstiniame Lietuvos savivaldybių asociacijos valdybos posėdyje. Diskutavome su PAGD ir ugniagesius vienijančiomis organizacijomis dėl esamos dviejų lygių priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sistemos pertvarkymo. Buvo gauti šie pasiūlymai:

1. PAGD 2021 m. spalio 22 d. pateikė pasiūlymą svarstyti galimybę parengti ir įgyvendinti bandomąjį modelį, kurio metu vienos ar kelių savivaldybių priešgaisrinių tarnybų komandos būtų perduotos PAGD, taip kuriant bendrą priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų sistemą.

2. Lietuvos gaisrinės saugos asociacija 2021 m. spalio 29 d. raštu Nr. 2021-10-29 „Dėl priešgaisrinės saugos sistemos tobulinimo modelio“ pasiūlė stiprinti gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų funkcijas savivaldybių priešgaisrinėse tarnybose. Taip pat siūlo pradėti nuo bandomojo modelio: keliose atrinktose savivaldybėse valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos atliekamas gaisrų gesinimo ir gelbėjimo darbų funkcijas perduoti savivaldybių priešgaisrinėms tarnyboms.

Pritariame PAGD ir Lietuvos gaisrinės saugos asociacijos nuomonei, kad pirmiausia reikia įgyvendinti bandomąjį modelį keliose savivaldybėse ir tik įvertinus jo rezultatus spręsti dėl pokyčių įgyvendinimo visos šalies mastu. Pasitarsime su savivaldybėmis ir organizuosime pasirinkto modelio įgyvendinimą.

Vidaus reikalų ministerijos užsakymu Vyriausybės strateginės analizės centras (STRATA) atlieka tyrimą, kurio tikslas – kompleksškai įvertinti esamą priešgaisrinės saugos užtikrinimo sistemą, įskaitant jos organizacinės struktūros efektyvumą ir galimybes užtikrinti aukštą priešgaisrinės saugos lygį, identifikuojant šios sistemos problemas, jų priežastis ir padarinius, ir pateikti pasiūlymus dėl jos tobulinimo kryptių. Planuojama, kad tyrimo galutiniai rezultatai bus pateikti iki 2021 m. gruodžio 31 d.

Papildomai informuojame, kad, siekiant išspręsti valstybinio audito ataskaitoje nurodytas problemas ir įgyvendinti audito rekomendacijas, PAGD direktoriaus 2021 m. spalio 27 d. įsakymu Nr. 1-709 patvirtintas 2021 m. kovo 22 valstybinio audito ataskaitoje VAE-2 „Priešgaisrinių pajėgų veikla mažinant gaisrų skaičių ir jų padarytus nuostolius“ pateiktų rekomendacijų įgyvendinimo priemonių planas, kuriame numatyti detalūs audito rekomendacijų įgyvendinimo veiksmai.

Dėl 1.5 p. „imtis planavimo ir kitų priemonių, siekiant užtikrinti ilgalaikio, nuoseklaus ir integruoto gaisrų prevencijos mechanizmo, paremto priešgaisrinės saugos, socialinės apsaugos, švietimo, savivaldos ir kitų susijusių gaisrų prevencijos subjektų bendradarbiavimu ir sąveika, funkcionavimą ir koordinavimą“.

Siekiant užtikrinti ilgalaikį ir nuoseklų tarpinstitucinį bendradarbiavimą gaisrų prevencijos srityje, vidaus reikalų ministro 2021 m. liepos 19 d. įsakymu Nr. 1V-607 patvirtintas Gaisrų prevencijos veiksmų planas. Šis dokumentas skirtas gaisrų gyventojų būstuose ir juose žūstančių žmonių skaičiui sumažinti, kurio tikslas – pasiekti, kad iki 2031 m. gaisruose žuvusiųjų skaičius būtų ne didesnis kaip 30 per metus ir kad būtų užtikrintas ir tolesnio gaisruose žuvusiųjų skaičius mažėjimo tendencijos pokytis. Įgyvendinant suplanuotus veiksmus ir priemones, aktyviai įsitrauks ne tik Vidaus reikalų ministerija ir PAGD, bet ir savivaldybės, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerija, Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Policijos departamentas prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, Techninės pagalbos neįgaliesiems centras prie Socialinės apsaugos ir darbo ministerijos. Šiais metais įgyvendintos priemonės:

1. Vidaus reikalų ministro 2021 m. lapkričio 15 d. įsakymu Nr. 1V-851 patvirtintos Savivaldybės gaisrų prevencijos programos rengimo metodinės rekomendacijos.

2. PAGD duomenimis, daugelyje šalies savivaldybių jau 2021 m. parengtos ar atnaujintos savivaldybės gaisrų prevencijos programos.

3. PAGD organizuoja ir vykdo gaisrų prevencijos akciją „Gyvenkime saugiai!“, kurios metu šiemet jau yra aplankyta daugiau kaip 92 tūkst. gyvenamųjų būstų. Akcijos metu gyventojai skatinami įsirengti autonominius dūmų signalizatorius.

4. PAGD organizuoja mokslinį sociologinį tyrimą, kuris turėtų atskleisti silpnąsias esamo gaisrų prevencijos organizavimo modelio vietas ir akcentuotų papildomus gaisrų prevencijos aspektus ir tokiu būdu padėtų pasirinkti efektyvų gaisrų prevencijos organizavimo modelį. Tyrimą planuojama baigti iki 2021 m. pabaigos.

Dėl 1.6 p. „siekiant rezultatyvaus lėšų panaudojimo ir tinkamo priešgaisrinės apsaugos sistemos aprūpinimo reikalinga technika ir įranga, priimti sprendimus dėl PAGD vykdomų viešųjų pirkimų centralizavimo masto ir būdų“.

Planuota PAGD tarptautinius ir supaprastintus (išskyrus mažos vertės) viešuosius pirkimus pavesti vykdyti Turto valdymo ir ūkio departamentui prie Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijos, šį tikslą pasiekiant dviem etapais: 2022 m. sausio 1 d. ir 2022 m. liepos 1 d. Tačiau, dėl masinio užsieniečių antplūdžio susidarius valstybės lygio ekstremaliajai situacijai, prioritetai buvo perskirstyti ir minėti planai atidėti. Turto valdymo ir ūkio departamento žmogiškieji išteklių bei organizaciniai gebėjimai buvo nukreipti į viešųjų pirkimų, kurie būtini valdant ekstremaliają situaciją, organizavimą ir vykdymą (užsieniečių apgyvendinimo, fizinio barjero įrengimo ir kt.).

PAGD centralizuoja pavaldžių įstaigų viešuosius pirkimus, išskyrus mažos vertės (iki 10 tūkst. Eur). 2021 m. sausio–lapkričio mėn. PAGD atliko daugiau kaip 3200 viešųjų pirkimų, iš jų – 180 tarptautinių viešųjų pirkimų. Visos gelbėjimo darbų ir gaisrų gesinimo priemonės, apranga ir jos elementai, darbuotojo apsaugos priemonės, transporto priemonės ir kitos prekės PAGD padaliniams perkamos centralizuotai vykdant atvirus konkursus ir tarptautinius pirkimus.

PAGD aktyviai naudojasi centrinių perkančiųjų organizacijų, tokių kaip CPO LT ir VRS

CPO, centralizuotų pirkimų paslaugomis. 2021 m. jau atlikta per 200 tokių centralizuotų pirkimų, pavyzdžiui, PAGD visus tarnybinius automobilius perka tik tokiu būdu. Taip pat 2021 m. per CPO LT centralizuotai įsigijami degalai ir kitos prekės. Tačiau centralizuotų perkančių organizacijų sudaromuose prekių kataloguose beveik nėra ugniagesių ir gelbėjimo veiklai reikalingų specifinių prekių. Suaktyvinus centrinių perkančiųjų organizacijų veiklą ir išplėtus jų teikiamas paslaugas, pirkimų centralizavimo mastas dar išaugtų.

Dėl 1.7 p. „imtis reikiamų kontrolės ir koordinavimo priemonių, kad iki 2023 m. būtų panaudotos Europos Sąjungos projekto „Prisitaikymo prie klimato kaitos gerinimas, stiprinant valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reagavimo pajėgumus“ lėšos, skirtos gaisrų gesinimo ir gelbėjimo transporto priemonėms bei gaisrų gesinimo ir gelbėjimo įrangai ir transporto priemonėms įsigyti”.

Vidaus reikalų ministerija tęsia projekto Nr. 05.1.1-CPVA-V-901-01-0001 „Prisitaikymo prie klimato kaitos gerinimas, stiprinant valstybinės priešgaisrinės gelbėjimo tarnybos reagavimo pajėgumus“ (toliau – Projektas) II etapo įgyvendinimo stebėseną, siekdama, kad būtų panaudotos projekto lėšos, skirtos gaisrų gesinimo ir gelbėjimo transporto priemonėms bei gaisrų gesinimo ir gelbėjimo įrangai ir transporto priemonėms įsigyti. Projekto I etapas baigtas 2021 m. kovo 31 d. Jo metu įsigyti 34 vienetai gaisrų gesinimo transporto priemonių ir įrangos.

Vykdamas projekto II etapą (2020–2023 m.) suplanuota įsigyti 77 gelbėjimo modulius, iš jų: 15 gelbėjimo modulių sunkiosios gaisrinės automobilinės cisternos pagrindu, 58 gelbėjimo modulius vidutinės gaisrinės automobilinės cisternos pagrindu, 3 gelbėjimo modulius (šešiaraičius) ir vieną aerovaltį. Gelbėjimo modulius gaisrinės automobilinės cisternos pagrindu sudaro gaisrinė automobilinė cisterna su visa joje komplektuojama būtina įranga.

Gelbėjimo modulių pirkimas dėl įstatymų reikalavimų ir dėl savo sudėtingumo buvo išskaidytas į atskiras pirkimo dalis, todėl atliekami net 28 atskiri pirkimai. Kadangi šių pirkimų vertės didelės, visai komplektavimo įrangai ir transporto priemonėms įsigyti vykdomi tarptautiniai viešieji pirkimai. Iš suplanuotų 28 viešųjų pirkimų 17 yra visiškai įvykdyti ir pasirašytos tiekimo sutartys. Bendra pasirašytų sutarčių vertė – 2 090 tūkst. Eur. Kita dalis pirkimų buvo skelbiami pakartotinai ir jų procedūros baigiamos. Didžiausias yra gaisrinių automobilių cisternų (vidutinės ir sunkiosios klasės, iš viso 73 vnt.) pirkimas. Jo bendra vertė yra 15 960 tūkst. Eur. Šis tarptautinis konkursas buvo skelbiamas du kartus ir abiem atvejais buvo atmesti visi gauti pasiūlymai. Dėl šios priežasties ir vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu buvo nuspręsta pirkimą vykdyti neskelbiamų derybų būdu pakviečiant dalyvauti visus konkurso dalyvius. Vidutinės klasės gaisrinių automobilių cisternų pirkimo derybos baigiamos, 2021 m. lapkričio 18 d. buvo gauti galutiniai derybų pasiūlymai ir bus skelbiami pirkimo rezultatai. Sunkiosios klasės gaisrinių automobilių cisternų derybos baigiamos, tiekėjai jau pakviesti iki 2021 m. gruodžio 3 d. pateikti galutinius pasiūlymus.

Dėl 1.8 p. „kartu su Finansų ministerija įvertinti galimybes keisti Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodiką, patvirtintą Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministro 2006 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. IV-218 „Dėl Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodikos patvirtinimo“ (toliau – Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodika), ar kitas finansavimo priemones numatančias tvarkas, sudarant sąlygas aprūpinti savivaldybių priešgaisrinės tarnybas būtinuoju ilgalaičiu turtu, reikalingu saugiai ir tinkamai vykdyti priešgaisrinės apsaugos funkcijas pereinamuoju laikotarpiu, iki bus įgyvendintos Valstybinio audito ataskaitoje pateiktos rekomendacijos, kartu užtikrinant lėšų efektyvaus ir racionalaus panaudojimo

kontrolę“.

Kartu su Lietuvos Respublikos finansų ministerija įvertinome galimybes keisti Valstybinėms (valstybės perduotoms savivaldybėms) funkcijoms atlikti lėšų apskaičiavimo metodiką (toliau – metodika), patvirtintą vidaus reikalų ministro 2006 m. birželio 9 d. įsakymu Nr. 1V-218. Finansų ministerijos nuomone, valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) priešgaisrinės saugos funkcijai atlikti lėšų poreikis savivaldybių priešgaisrinėms tarnyboms didelės vertės ilgalaikiam turtui įsigyti metodikoje neturėtų būti planuojamas, nes savivaldybių priešgaisrinėms tarnyboms negalėtų būti skiriama tiek lėšų, kad jos per vienus metus galėtų įsigyti didelės vertės ilgalaikio turto, o kaupti valstybės lėšas didelės vertės ilgalaikiam turtui įsigyti nėra teisinių prielaidų (pasibaigus metams, nepanaudotos lėšos turi būti gražinamos į valstybės biudžetą). Pritariame Finansų ministerijos pasiūlymui, kad savivaldybių priešgaisrinių tarnybų didelės vertės ilgalaikį turtą būtų tikslingiau įsigyti centralizuotai, nes tai leistų taupyti valstybės biudžeto lėšas atliekant viešuosius pirkimus ir užtikrinti vienodą priešgaisrinių gelbėjimo pajėgų aprūpinimą technika bei įranga. Šiam tikslui reikėtų numatyti papildomą finansavimą.

Sprendžiant savivaldybių priešgaisrinių tarnybų aprūpinimo reikiama technika klausimus, Vyriausybės 2021 m. rugpjūčio 25 d. nutarimu Nr. 694 „Dėl ilgalaikio ir trumpalaikio materialiojo turto perdavimo patikėjimo teise savivaldybėms“ 7 savivaldybėms patikėjimo teise perduota 14 gaisrinių automobilių valstybinei (valstybės perduotai savivaldybėms) priešgaisrinės saugos funkcijai įgyvendinti.

Vidaus reikalų ministrė

Agnė Bilotaitė